

Πλατωνικοί και Πληθωνικοί Φύλακες

Θεόδωρος Τσούχλος

Ο Πλάτων και ο Πλήθων έζησαν σε δύο εντελώς διαφορετικές εποχές. Ο πρώτος, ο μέγιστος πολιτικός φιλόσοφος της αρχαιότητας, έδρασε κατά το πρώτο ήμισυ του 4^{ου} π.Χ. αιώνα, περίοδο προϊούσας παρακμής της πόλεως των Αθηνών. Ο δεύτερος που θεωρούσε τον Πλάτωνα ως τον άμεσο πνευματικό του διδάσκαλο είναι ο σημαντικότερος εκφραστής του νεοπλατωνισμού κατά τον Μεσαίωνα. Η φιλοσοφική και πολιτική του δράση κατά την πρώτη πεντηκονταετία του 15^{ου} αιώνα συμπίπτει με την ύστατη προσπάθεια σωτηρίας του ιστορικά παρακμασμένου Βυζαντίου.

Το Πανοπτικόν του Bentham και οι Φύλακες του Πλάτωνος

Νίκος Σμυρνάκης

Ο Bentham παρουσιάζει το Πανοπτικόν ως την καλύτερη επιβολή ποι- νής. Η εργαστηριακή πλευρά αυτού του συστήματος, αναδεικνύει την ωφέλεια του για το κοινωνικό σύνολο. Όμως το σύστημα αυτό απαξιώνει το άτομο, το καταδυναστεύει, χωρίς να μπορεί ο ωφελιμισμός να δικαιολογήσει αυτή την απαξίωση. Η απάνθρωπη μεταχείριση των κρατουμένων έρχεται σε αντίθεση με την πεποίθηση των ωφελιμιστών ότι κάθε άτομο έχει αξία, όχι μόνο ως μέρος ενός συνόλου αλλά και σαν ξεχωριστή μονάδα. Η αξία του ατόμου ως άτομο, ως ένα και όχι παραπάνω από ένα, που ηρεσβεύουν οι ωφελιμιστές, έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της μέγιστης ωφέλειας, αφήνοντας έκθετο τον Bentham. Η διαφορετική θεώρηση της ωφέλειας και του αγαθού από τον Πλάτωνα, δικαιολογεί τη θυσία μιας ορισμένης ομάδας ανθρώπων. Η αξία που δίνει ο Πλάτων στο άτομο, μόνο ως μέλος ενός συνόλου και όχι ως ξεχωριστή μονάδα, ο στόχος σε κάτι ανώτερο από την ανθρώπινη φύση, η αδιαφορία για το σώ-